

konačni obračun iskrceanog tereta vrši po završetku putovanja i konačnom iskrcaju čitave količine. Međutim, ako je roba ukrcana na nekoliko teretnica i iskrcaj se vrši u pojedinim lukama na temelju određenih teretnica, tada svaka teretnica predstavlja zasebnu količinu robe i ima zasebnu sudbinu, pa se tako i zastarjelost računa po završetku iskrcaja robe po određenoj teretnici. U predmetnom slučaju, što slijedi iz činjeničnog stanja utvrđenog u toku spora, sporni manjak odnosi se na teret koji je iskrcan po teretnicama br. 1 i 3 u luci Madras. Iskrcaj tereta po odnosnim teretnicama završen je u Madrasu 12. III 1972. g. pa je stoga u smislu odredaba čl. 128 Zakona o ugovorima o iskoristavanju pomorskih brodova i u smislu odredaba čl. 3, toč.6, st.4 Haških pravila, zahtjev tužitelja zastario, te je pravno stajalište pobijane presude pravilno.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-S1-2306/75-2
od 14. I 1976.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, mr Zvonimir Aržek

Vadjenje potonulog objekta iz mora - Snašanje troškova vadjenja - Troškove vadjenja je dužan snositi korisnik potonulog objekta - Ako objekt leži u moru više od 10 godina njegov korisnik je općina na čijem području se objekt nalazi, pa je ona dužna snositi troškove vadjenja

Tužitelj je hotelsko turističko poduzeće, a tuženi je osoba koja je bila korisnik potonulog objekta u vrijeme kada je taj objekt potonuo.

Tužitelj u tužbi navodi da je on na temelju postojećih propisa dobio ovlaštenje da objekt izvadi iz mora pa zahtijeva od tuženoga da mu nadoknadi troškove vadjenja.

Prvostepeni sud je rješavajući spor odbio zahtjev tužitelja u cijelosti iz razloga, jer je u toku postupka utvrdio da je sporni potopljeni plovni objekt - maona - potonuo prije 10 godina. U smislu odredaba Zakona o vadjenju potonulih stvari, nositelj prava korištenja postala je općina na čijem se teritoriju maona nalazi, a ne tuženi, te je stoga prigovor promašene pasivne legitimacije na strani tuženog osnovan.

Drugostepeni sud je odbio tužiteljevu žalbu iz slijedećih razloga:

Ispitujući žalbu u okviru žalbenih razloga i prijedloga ovaj sud je našao da u toku spora nisu učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka, te da je sud na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo.

Prvostepeni sud pravilno uzima da u smislu odredaba čl. 4 Zakona o vadjanju potonulih stvari (Sl. l. SFRJ br.11/66) tuženi kao raniji vlasnik potonulog plovnog objekta nije pasivno legitimiran. Naime, u smislu odredaba čl. 4 stvar na kojoj postoji pravo vlasništva, a koja nije izvadjena u roku od 10 godina od dana kad je potonula postaje društveno vlasništvo. Nositelj prava korištenja stvari u društvenom vlasništvu koji ne izvadi potonulu stvar u roku od 10 godina od dana kad je potonula, gubi pravo korištenja. Pravo korištenja na takove potonule stvari stječe općina na čijem se teritoriju ta stvar nalazi. Kako je u toku spora utvrđeno da je predmetna maona potonula prije više od 10 godina, to tuženi nije pasivno legitimiran za snošenje troškova vadjanja odnosno stvari. U smislu odredaba čl. 6 cit. zakona potonulu stvar može vaditi iz mora svaka osoba koja po propisima imovinskog prava ima pravo raspolagati sa potonulom stvari. Ako je dakle tužitelj na osnovi važećih propisa dao izvaditi potonulu stvar i zato dobio potrebno odobrenje, tj. ako potonula stvar leži na plovnom putu i predstavlja neposrednu opasnost ili smetnju za plovidbu (čl. 13 cit. zakona) može tražiti naknadu za izvršene troškove vadjanja od ovlaštene osobe. Ako ne postoje uvjeti za traženje naknade od ovlaštene osobe tužitelj može postupiti u smislu odredaba čl. 22 i slijedećih citiranog zakona.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-Sl-2408/75-2
od 14. I 1976.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, mr Zvonimir Aržek

Špediter - Naknada troškova za izvršene radove - Špediter ima pravo na naknadu troškova za izvršene poslove - Ako su poslovi nužni za dopremu robe pretpostavlja se da ih je špediter izvršio dok komitent koji tvrdi suprotno tu